

Strategia sectorială de cheltuieli în contextul CBTM 2024-2026 pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

I. Sinteza situației curente, concluziile principale ale analizei situației din domeniu

Domeniul construcțiilor ocupă un loc esențial în dezvoltarea economiei naționale și formarea produsului intern brut. Astfel, domeniul construcțiilor a contribuit la PIB în trimestrul III al anului 2022 cu (-1,1%) cu o pondere de 6,9% la formarea PIB-ului și o reducere a VAB cu 13,7%. (valoarea adăugată brută) pe activitățile respective.

Totodată, conform datelor preliminare, în anul 2022 volumul lucrărilor de construcții s-a diminuat cu 26,3%, față de anul 2021.

În ianuarie-septembrie 2022 s-au eliberat 2446 de autorizații, astfel înregistrându-se o scădere cu 25,4% față de ianuarie-septembrie 2021.

Documente normative în construcții.

Documente normative în construcții.

Una din prioritățile de bază a domeniului construcțiilor pentru anii 2024-2026 este armonizarea documentelor normative naționale cu standardele europene, în special naționalizarea Eurocodurilor. Eurocodurile în calitate de standarde europene furnizează o serie de metode comune pentru calcularea rezistenței mecanice a elementelor structurale din cadrul lucrărilor de construcții, aplicarea cărora este posibilă după elaborarea și adoptarea Anexelor naționale la acestea. La momentul actual în Republica Moldova majoritatea standardelor de proiectare a structurilor sunt normativele fostei Uniunii Sovietice (SNIp) elaborate încă la începutul anilor 1980, respectiv acestea sunt învechite și necesită a fi substituite cu Eurocoduri. Progresul tehnologic accelerat în construcții a determinat depășirea morală a cca 2000 documente normative în construcții și a peste 1100 standarde naționale care au adus la disfuncționalitatea sistemului național de documente normative în construcții.

Eurocodurile reprezintă o serie de standarde europene (în total 58 standarde expuse pe 2350 pagini), care prevăd metode de proiectare și calcul a rezistenței mecanice a elementelor structurale pentru construcții spațiale. Aceste metode permit proiectarea și verificarea stabilității structurilor pentru construcții sau a unor părți ale acestora și dimensionarea adecvată a elementelor structurale pentru construcții.

Concomitent cu implementarea Eurocodurilor și armonizarea reglementărilor tehnice în domeniul construcțiilor cu cele ale Uniunii Europene, conform art. 173 al Acordului de asociere între Republica Moldova, cu Uniunea Europeană (ratificat prin Legea nr. 112/2014), se prevede și revizuirea programelor de învățământ de specialitate, pregătirea și perfecționarea inginerilor din domeniile de proiectare, execuție și pregătire profesională.

Până în prezent au fost elaborate și adoptate majoritatea Anexelor naționale (43 standarde), rămânând parțial complet adaptate Eurocodurile 2, 3 și 8 (16 standarde). După ce vor fi elaborate toate Anexele naționale pentru fiecare Eurocod, trebuie calibrați toți parametrii naționali, pentru a evita contradicțiile dintre prevederile din Anexele naționale.

În scopul sporirii transparenței și predictibilității domeniului construcții se urmărește aducerea în concordanță a 521 documente normative naționale. Urmare atingerii obiectivului stabilit vor fi suplinite 250 SNIp-uri cu 300 documente normative. În planul tematic 2023 s-a determinat elaborarea a 10 documente normative, în limita surselor financiare alocate, astfel pentru anii 2024-2026 se preconizează armonizarea la o serie de documente normative, în limita surselor financiare alocate din bugetul de stat.

Astfel, la situația anului 2023 sunt adoptate în calitate de Anexe naționale 43 standarde din 59, de către Institutul de Standardizare din Moldova, urmând să fie elaborate restul 16 standarde.

Pentru asigurarea dezvoltării domeniului construcțiilor, principalele obiective urmăresc asigurarea dezvoltării bazei normative în construcții (Subprogramul 6104), armonizarea documentelor normative naționale cu standardele europene, implementarea standardelor europene în domeniul construcțiilor, în special a Eurocodurilor.

Implementarea politicii statului în domeniul construcțiilor

Actualmente, sectorul construcțiilor în Republica Moldova se confruntă cu probleme actuale, iar în UE - cu probleme generate de consecințele crizei economico-financiare la nivel mondial, totodată și cu o serie de probleme de ordin structural, precum deficitul de lucrători calificați în multe întreprinderi bazat în mare parte de exodul acestora peste hotarele țării, atractivitatea scăzută pentru tineri din cauza condițiilor de muncă, capacitatea limitată de inovare și fenomenul muncii nedeclarate.

Lipsa unei entități distincte care ar implementa programe naționale în domeniul construcțiilor și domeniul de gestionare a teritoriilor și localităților, prin aplicarea actelor normative de amenajare a teritoriului, urbanismului, construcțiilor și de locuințe provoacă disfuncționalități în dezvoltarea localităților și teritoriilor și bariere pentru dezvoltarea lor.

Mai mult decât atât, în majoritatea țărilor au avut loc transformări majore în ceea ce privește abordarea normării tehnice în domeniul construcțiilor și standardizării producției de construcții. Numărul mare de documente normative în construcții și diversitatea domeniilor de reglementare acoperite de normative, dictează necesitatea creării/dezvoltării unei infrastructuri instituționale adecvate în domeniul elaborării documentelor normative.

În urma creării unei entități unice în domeniul construcțiilor și urbanismului vor fi stabilite clar procedurile de implementare a politicilor, termenii de realizare, monitorizarea, măsurarea, raportarea și verificarea rezultatelor obținute, care vor contribui la aplicarea cu succes a politicilor naționale din domeniul vizat pentru asigurarea dezvoltării social-economice durabile a țării și creșterii bunăstării populației.

Construcția locuințelor sociale

Declinul economic profund și măsurile de austeritate din ultima perioadă au dus la o nevoie tot mai mare de locuințe sociale.

Lipsa locuințelor accesibile precum și imposibilitatea închirierii acestora în condițiile pieței, au dus la faptul că mult mai mulți oameni sunt expuși riscului de sărăcie și excluziune socială. Un mecanism de asistență din partea statului, persoanelor vulnerabile este acordarea unui spațiu locativ decent la prețuri accesibile.

Zonele rurale și orașele mici se confruntă cu o depopulare intensă, populația emigrează spre capitală, în alte orașe mari și mai ales în străinătate, în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit. Instituțiile publice, precum spitalele, școlile, grădinițele, administrația locală se confruntă cu lipsa de personal, afectând astfel grav accesul la educație, la servicii medicale de calitate, servicii de asistență socială și alte servicii publice.

Din cauza îmbătrânirii populației și a migrației populației tinere în zonele urbane și în străinătate, mulți vârstnici care își pierd autonomia și persoanele cu dizabilități rămân în imposibilitatea de a avea grijă de ei înșiși. De asemenea, lipsa investițiilor capitale în reconstrucția și modernizarea căminelor studențești încă din epoca sovietică a dus la deteriorarea reședințelor și lipsa locuințelor adecvate pentru studenți.

În Republica Moldova în perioada 2009-2022 a fost implementat Proiectul de construcție a locuințelor sociale Faza I și Faza II, cu totalul de 946 locuințe sociale construite, fapt ce a generat convingerea necesității continuării acestui proiect. Pentru anii 2022-2023 s-a stabilit drept obiectiv lansarea fazei III a Proiectului de construcție a locuințelor sociale, întru realizarea căruia este indispensabil de a identifica numărul necesar de locuințe sociale, aziluri de bătrâni și cămine studențești ce vor fi propuse spre construcție/renovare, pentru stabilirea costului proiectului și impactului social și economic.

În temeiul Acordului de Grant privind asistența tehnică dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei, din partea Donatorului Spaniol din Contul de Coeziune Socială pentru activități preparatorii a unui nou Proiect de construcție a locuințelor sociale în Republica Moldova, a fost identificat la scară națională necesitățile de investiții ale APL, estimarea detaliată a resurselor necesare, precum și a costurilor necesare pentru implementarea Proiectului, la fel și aspectele cadrului legislativ, instituțional, impactului social și de mediu. A fost elaborat studiul de fezabilitate și realizate activitățile preparatorii de lansare a proiect de construcție a locuințelor sociale se va efectua prin intermediul Unității de implementare a Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II (UIP II). Conceptul Proiectului include construcția locuințelor sociale destinate închirierii pentru categoriile eligibile, modernizarea căminelor studențești și construcția azilurilor pentru persoanele vârstnice. Perioada de implementare va fi 2023 -2030. Costul total al proiectului este de 34 220 mii EUR, din care Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei va aloca 20 mln EUR împrumut, 1 mln EUR grant din (GSIF) Fondul Verde de investiții Sociale și 6 mln EUR grant din E5P (Fondul de eficiență energetică a parteneriatului est european).

Implementarea noului Proiect va contribui la realizarea obiectivelor strategice „Economia durabilă și inclusivă” și „Mediul ambiant sănătos” prin asigurarea accesului cetățenilor la locuințe de închiriat și îmbunătățirea condițiilor de trai. De asemenea, va avea un impact pozitiv asupra mediului prin construcția clădirilor nefinalizate (abandonate), dar și diminuarea emisiilor de gaze de seră prin sporirea eficienței energetice a clădirilor și respectiv diminuarea cheltuielilor de întreținere a beneficiarilor

Calitatea și siguranța construcțiilor

Un rol esențial îl are îmbunătățirea calității și siguranței construcțiilor, activității de urbanism și de amenajare a teritoriului, funcționării și exploatarei obiectelor industriale periculoase în condiții de securitate și inofensivitate, securității la incendiu și protecției civile, supravegherii pieței și protecției consumatorilor privind materialele de construcție și utilajele/obiectele industriale periculoase, activității geodezice și cartografice și respectării condițiilor de licențiere, în vederea protecției populației și a mediului înconjurător.

În scopul îmbunătățirii transparenței în activitate și capacității tehnice ale Agenției pentru Supraveghere Tehnică este necesară, conform Planul de acțiuni privind reforma de modernizare a serviciilor publice pentru anii 2017-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 966/2016, crearea și întreținerea soft-urilor de evidență necesare pe domeniile de activitate ale AST.

Asigurarea securității industriale

În scopul prevenirii avariilor la obiectele industriale de pe întreg teritoriul țării, statul reglementează separat activitățile desfășurate la obiectele industriale periculoase. Agenția pentru Supravegherea Tehnică efectuează supravegherea tehnică de stat, inclusiv cu caracter tehnogen, la circa 4100 de agenți economici, 5400 obiecte industriale periculoase care conțin circa 31020 instalații tehnice și 7900 instalații tehnologice.

Conform Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, a fost elaborat și aprobată Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectelor de producție și a instalațiilor tehnice potențial periculoase, iar odată cu adoptarea prezentei Legi, urmează a fi ajustate: Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere; Codul contravențional nr. 218/2008; Codul subsolului nr. 3/2009; Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale; Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică și Legea nr. 108/2020 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase.

Conform SINTEZEI obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) prezentate la demersul Cancelarie de Stat nr. 18-23-9393 din 15.10.2020 la etapa adoptării Legii nr. 151/2022, mijloacele financiare pentru crearea Sistemului informațional "Registru de stat a obiectelor de producție și a instalațiilor tehnice potențial periculoase" – SIA ROIPP au fost acceptate în procesul de elaborare a Cadrului Bugetar.

Siguranța anti incendiară și protecția civilă

Supravegherea modului în care autoritățile publice și instituțiile, unitățile economice, factorii de decizie, alte categorii de salariați, precum și persoanele fizice respectă legislația, standardele, normele și regulile de apărare împotriva incendiilor și de protecție civilă. Asigurarea unui cadru legal pentru efectuarea activităților în domeniul siguranței antiincendiară și protecției civile și evidența obiectivelor, edificiilor de protecție, zonele cu alunecări de teren, evidența lacurilor și zonelor pasibile inundațiilor amplasate pe teritoriul deservit cu distribuirea acestora după principiul teritorial.

Protecția consumatorilor și supravegherea pieței în sfera securității industriale și construcțiilor

Asigurarea, în limita domeniilor de competență, a protecției consumatorilor și supravegherea pieței în sfera securității industriale și construcțiilor, prin efectuarea controalelor asupra respectării prevederilor legislației în domeniul protecției consumatorilor, controalele respectării cerințelor privind siguranța produselor nealimentare, introduse sau puse la dispoziție pe piață destinate consumatorilor, sporirea gradului de informare și educare a consumatorilor și a mediului de afaceri, informarea consumatorilor cu privire la produse și servicii, drepturi și obligații, conform legislației în vigoare, elaborarea și distribuirea materialelor informaționale (ghiduri, broșuri, pliante) cu privire la drepturile consumatorilor și acordarea persoanelor fizice și juridice a consultanței de specialitate și asistenței în domeniul protecției consumatorilor privind cerințele aplicabile produselor și serviciilor, precum și regulile de introducere pe piață a produselor pentru construcții.

Activitatea geodezică și cartografică

Această activitate include verificarea și lucrările geodezice și cartografice de importanță statală, cu destinație specială (interramurală), cât și prospecțiuni topografice inginerești în construcții, reconstrucții, restaurări.

Subiecți ai relațiilor juridice în domeniul activității geodezice și cartografice sunt: autoritățile administrației publice care reglementează activitatea geodezică și cartografică; persoanele fizice și juridice care sânt beneficiari sau executanți ai lucrărilor geodezice și cartografice, precum și cele care comercializează producția geodezică și cartografică; cetățenii străini, persoanele juridice din alte state, organizațiile internaționale, statele străine, care pot fi doar beneficiari.

Evidența și protejarea punctelor rețelei geodezice naționale de ordinul 0 (RGN-0), punctele rețelei geodezice naționale de ordinul 1 (RGN-1) și punctele rețelei geodezice naționale de ordinul 2 (RGN-2) care reprezintă borne pe întreg teritoriul Republicii Moldova, protejate de Stat, destinate pentru stabilirea sistemului unic de coordonate pe teritoriul țării și menținerea lui la nivelul cerințelor actuale, asigurarea geodezică a cartografierii teritoriului țării, asigurarea geodezică a studierii surselor naturale și administrării cadastrelor de stat, asigurarea cu date geodezice a navigației terestre și aeronavigației, monitoringului mediului înconjurător, depistarea deformațiilor scoarței Pământului, proiectarea și supravegherea construcțiilor inginerești și asigurarea metrologică a metodelor tehnice de precizie, de poziționare și orientare.

II. Provocările majore cu care se confruntă domeniul construcțiilor

1. Lipsa documentelor normative în construcții armonizate cu standardele europene, care prezintă un obstacol în asigurarea nivelului de calitate a construcțiilor corespunzător cerințelor fundamentale stabilite de Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții;
2. Riscul de executare a contractelor multianuale de elaborare a documentelor normative în construcții în anul 2023, având în vedere prevederile art. 66 alin. 3¹ a Legii nr. 181/2014 *finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale*, cu modificările și completările ulterioare, care stabilesc cerința ca „Modalitatea și lista bunurilor, a lucrărilor/serviciilor pentru care se permite asumarea angajamentelor multianuale sunt stabilite de către Guvern”;
3. Lipsa monitorizării atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor mijloacelor pentru finanțarea Sistemul de documente normative în construcții, în cuantum de 0,5% din valoarea investițiilor în capitalul fix, conform Hotărârii Guvernului nr.1436/2008 *cu privire la administrarea mijloacelor pentru finanțarea sistemului de documente normative în construcții*;
4. Lipsa Anexelor naționale la Eurocoduri, care prezintă un impediment la accesul investitorilor străini în construcții, proiectanți și producători de materiale pentru construcții pe piața internă, precum și celor autohtoni pe piața europeană;
5. Degradarea continuă a fondului locativ;
6. Lipsa fondului de locuințe accesibile versus necesităților la nivel național;
7. Majorarea riscurilor în procesul exploatarei obiectelor industriale periculoase din cauza termenilor de exploatare depășiți și uzurii înalte a fondurilor fixe de instalații tehnice și tehnologice în cazul a 70-80% din obiecte industriale periculoase (OIP);
8. Lipsa și/sau nerespectarea planurilor urbanistice generale ale localităților, la amplasarea construcțiilor și amenajărilor de către autoritățile administrației publice locale și elaborarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/demolare cu încălcarea legislației;
9. Nerespectarea condițiilor stipulate în certificatul de urbanism, a modului de avizare, coordonare, verificare și corectare a documentației de proiect, a planurilor de amplasare (reperare) orizontală și verticală a construcțiilor și instalațiilor aferente, cât și neverificarea calității materialelor utilizate și a lucrărilor de construcții executate și nerespectarea regimului tehnologic și a calității materiei prime la producerea materialelor și articolelor pentru construcții;
10. Majorarea riscurilor de producere a incendiilor și altor situații excepționale pe motivul nerespectării de către autoritățile publice și instituțiile, unitățile economice, factorii de decizie, alte categorii de salariați, precum și persoanele fizice a legislației, standardelor, normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor și de protecție civilă;
11. Nerespectarea cerințelor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii și distrugerea punctelor rețelei geodezice naționale RGN-0, RGN-1 și RGN-2;
12. Lipsa unei evaluări a securității seismice a fondului de clădiri și a infrastructurilor critice și riscul avarierii construcții vulnerabile, cu grad redus de siguranță la un eventual seism.

III. Prioritățile de bază ale domeniului construcțiilor pentru perioada anilor 2024-2026

Prioritatea 1: Armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor naționale în domeniul construcțiilor cu legislația, standardele europene și Eurocodurile.

Indicator 1: Elaborarea și aprobarea a 150 documente normative în construcții;

Indicator 2: Elaborarea datelor pentru 16 anexe naționale la Eurocoduri.

Indicator 3: Implementarea a 10 Eurocoduri cu 59 părți.

Indicator 4: Implementarea a 444 standarde europene armonizate cu legislația națională.

Prioritatea 2: Dezvoltarea domeniului amenajării teritoriului și urbanismului.

Indicator 1: Planul de Amenajare a Teritoriului Național (PATN) elaborat pe secțiuni specializate și aprobat.

Prioritatea 3: Crearea unei entități cu competențe în implementarea politicii statului în domeniul construcțiilor, urbanismului și locuințelor: Instituția Publică Oficiul Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe.

Indicator 1: Numărul avizelor/expertizelor a documentației de urbanism și amenajarea teritoriului;

Indicator 2: Documentația de proiect pentru construcție verificată;

Indicator 3: Registrul rapoartelor de expertiză tehnică a construcțiilor, Registrul avizelor de verificare a proiectelor și Registrul expertizei și a avizului general la documentația de urbanism și amenajarea teritoriului actualizate și întreținute;

Indicator 4: Numărul de proceduri de atestare a specialiștilor în domeniu organizate și desfășurate;

Indicator 5: Numărul încercărilor de laborator în domeniul construcției, materialelor de construcție, instalațiilor aferente și utilajului tehnologic realizate;

Indicator 6: Numărul documentelor normative în construcții și domeniile aferente elaborate.

Prioritatea 4: Asigurarea construcției și accesului la locuințe sigure, accesibile, conectate la utilități moderne (circa 56000 m2)

Indicator 1: Construcția a 455 de locuințe sociale destinate închirierii categoriilor eligibile, care ar asigura circa 1600 de beneficiari în 12 raioane ale RM;

Indicator 2: Renovarea/modernizarea căminelor studențești, care ar asigura cu loc în căminul studențesc circa 730 de beneficiari anual în 4 orașe din RM;

Indicator 3: Construcția azilurilor pentru bătrâni, care ar asigura cu cazare circa 730 de beneficiari din 16 localități din RM.

Indicator 4: Proiectul va atinge economii de 17 300 MWh/an de energie termică și economie de 5 800 MWh/an energie electrică, care se transpune în 4 400 mii Eur economii anuale sau 132 000 mii Euro în 30 de ani.

Indicator 5: Emisiile de carbon CO2 vor fi reduce cu 6 200 tone anual., contribuind la un mediu curat.

Prioritatea 5: Îmbunătățirea calității și siguranței construcțiilor, activității de amenajare a teritoriului și de urbanism, funcționării și exploatarea obiectelor industriale periculoase

Indicator 1: Creșterea ponderii agenților economici și persoanelor fizice care cunosc riscurile ce țin de obiectele industriale periculoase cu 3% anual;

Indicator 2: Majorarea ponderii agenților economici care asigură funcționarea fiabilă a obiectelor în construcții și a celor industriale periculoase cu 5 % anual, prin evaluarea riscurilor și intensificarea măsurilor de prevenire a acestora;

Indicator 3: Crearea și asigurarea funcționalității soft-urilor de evidență a obiectelor în construcții, a celor industriale periculoase și asigurarea reingineriei serviciilor publice acordate de Agenția de Supraveghere Tehnică la nivel de 100% până în 2025;

Indicator 4: Diminuarea cu 15 % până în 2025 a încălcărilor grave și foarte grave, privind nerespectarea planurilor urbanistice la amplasarea construcțiilor și amenajărilor de către autoritățile administrației publice locale la eliberarea certificatelor de urbanism și autorizațiilor de construire/demolare;

Indicator 5: Majorarea cu 5 % anual a ponderii agenților economici cu activități în domeniul construcțiilor care implementează și funcționează sistemul intern de dirijare și asigurare a calității lucrărilor de proiectare, construcții, producerea materialelor și articolelor pentru construcții;

Indicator 6: Reducerea procentului de exagerări ale volumelor și costului lucrărilor la utilizarea investițiilor publice în construcții cu 10% către anul 2025;

Indicator 7: Majorarea către anul 2025 cu 15 % a gradului de accesibilitate a infrastructurii pentru accesul persoanelor cu dezabilități și asigurarea respectării drepturilor fundamentale ale acestora în egală măsură cu ceilalți cetățeni;

Indicator 8: Reducerea numărului de incendii, explozii și situații de pericol de explozie, la obiectivele de agrement cu flux sporit de persoane, la obiectivele de menire social-culturală, sportivă și comercială cu 15 % către anul 2025;

Indicator 9: Diminuarea cu 5% anual a cazurilor depistate de produse neconforme din numărul total cazuri verificate (agenți economici supuși controalelor), în vederea scăderii riscului de apariție a produselor și serviciilor periculoase pe piață;

Indicator 10: Creșterea cu 15%, către anul 2025 a numărului obiectelor care se conformează cerințelor legale în domeniul geodeziei și cartografiei.

IV. Impactul priorităților asupra alocării resurselor în sectorul dat

Cheltuielile pentru dezvoltarea sistemului documentelor normative în construcții, elaborarea Catalogului de prețuri a materialelor de construcții, Serviciile de gestionare și mentenanță a resurselor virtuale a sistemului informațional e-Documente Normative în Construcție (www.ednc.gov.md), elaborarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național pe secțiuni specializate, sunt finanțate din bugetul de stat. În anul 2023, sectorul are o acoperire financiară în valoare de **6604,2 mii lei**. Pentru perioada 2024-2026, la fel acțiunile propuse vor fi acoperite din bugetul de stat, iar realizarea acestora vor contribui la armonizarea pieței de servicii în domeniul construcțiilor, vor facilita și încuraja comerțul cu materiale de construcții calitative, va asigura un nivel uniform de securitate a construcțiilor, va asigura crearea cadrului normativ cu privire la performanța energetică a clădirilor, va eficientiza consumul global de energie primară, va asigura elaborarea planurilor naționale pentru creșterea numărului de clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero.

Cheltuielile pentru finanțarea activității Oficiului Amenajarea Teritoriului, Urbanism, Construcții și Locuințe se vor efectua din:

- 1) resurse proprii obținute din prestarea serviciilor;

2) mijloace financiare primite de la bugetul de stat;

3) alte surse neinterzise de cadrul normativ.

Mijloacele financiare primite din bugetul de stat, vor fi direcționate pentru salarizarea personalului care nu vor fi finanțați din veniturile obținute din serviciile prestate, și care vor desfășura o activitate care nu presupune achitarea acesteia de către solicitanți cum ar fi persoanele ce vor aviza documentația de urbanism ș.a.

Cheltuielile necesare pentru Proiectul de construcție a locuințelor sociale Faza III, ce urmează a se desfășura în perioada 2023-2030 va avea acoperire financiară din surse externe care vor constitui circa 27 000 mii Euro acordate urmare semnării unui Acord cadru de împrumut între Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei în sumă de 20 000 mii Euro privind implementarea proiectului „Proiectul Locuințe Sociale” Faza III în Republica Moldova” și a două Acorduri de Grant în sumă de 7 000 mii Euro pentru componenta de eficiență energetică la Proiectul Locuințe Sociale III.

Obiectivele proiectului de construcție a locuințelor sociale sunt îndreptate spre:

- Suportul persoanele cu venituri mici în asigurarea cu spațiu locativ;
- Îmbunătățirea calității vieții persoanelor social vulnerabile;
- Suportul persoanelor în vârstă și celor cu dizabilități în asigurarea cu locuri în aziluri specializate;
- Asigurarea studenților cu locuri în cămine renovate și modernizate;
- Atragerea funcționarilor din cadrul sistemului bugetar al Republicii Moldova și reducerea fluctuației de cadre în rândurile angajaților publici în zonele rurale prin oferirea de locuințe la locul angajării;
- Dezvoltarea regiunilor prin crearea locurilor de muncă, atragerea și reținerea funcționarilor publici în urbele mici și localitățile rurale ale Republicii Moldova;
- Creșterea eficienței energetice în blocurile de locuit, ceea ce va duce la reducerea poluării mediului și la scăderea cheltuielilor la plata facturilor.
- Producerea energiei regenerabile din instalațiile panouri fotovoltaice pentru fiecare clădire din cadrul proiectului, în limita condițiilor tehnice, ca o sursă alternativă de energie verde pentru asigurarea consumului propriu al beneficiarilor de locuințe sociale.

Tabelul 1: Repartizarea liniei de bază de cheltuieli pe programe/subprograme și pe bugete pe sectorul urbanism, construcții și locuințe

Tabelul 1.A.

Denumirea	Cod P1P2	2022 executat	CBTM 2023-2025			Aprobat buget 2023	CBTM 2024-2026		
			2023	2024	2025		2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 50 Servicii generale economice și comerciale									
Subprogram Securitate industrială	5011	28 421,5	26 550,1	26 550,1	26 550,1	32 528,5	32 528,5	32 528,5	32 528,5
Total pe sector		28 421,5	26 550,1	26 550,1	26 550,1	32 528,5	32 528,5	32 528,5	32 528,5
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat		28 421,5	26 550,1	26 550,1	26 550,1	32 528,5	32 528,5	32 528,5	32 528,5
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		28 421,5	26 550,1	26 550,1	26 550,1	32 528,5	32 528,5	32 528,5	32 528,5

Tabelul 1.B.

Denumirea	Cod P1P2	2022 executat	CBTM 2023-2025			Aprobat buget 2023	CBTM 2024-2026		
			2023	2024	2025		2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 61 Minerit, industrie și construcții									
Subprogram Aparatul ministerului	6101	26 589,6	21 043,10	21 043,10	21 043,10	28 900,9	28 900,9	28 900,9	28 900,9
Subprogram Dezvoltarea bazei normative în construcții	6104	486,2	12 604,2	12 604,20	12 604,20	6 604,2	6 604,20	6 604,20	6 604,20
Total pe sector		27 075,8	33 647,3	33 647,3	33 647,3	35 505,1	35 505,1	35 505,1	35 505,1
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat		27 075,8	33 647,3	33 647,3	33 647,3	35 505,1	35 505,1	35 505,1	35 505,1
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		27 075,8	33 647,3	33 647,3	33 647,3	35 505,1	35 505,1	35 505,1	35 505,1

Tabelul 1.C.

Denumirea	Cod P1P2	2022 executat	CBTM 2023-2025			Aprobat buget	CBTM 2024-2026		
			2023	2024	2025	2023	2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 75 Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale									
Subprogram Construcția locuințelor	7504	3 276,5	0	0	0	3 310,0	0	0	0
Total pe sector		3 276,5	0	0	0	3 310,0	0	0	0
<i>Finanțat de la:</i>									
Bugetul de stat		3 276,5	0	0	0	3 310,0	0	0	0
inclusiv: pe APC din cadrul sectorului *									
- Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale		3 276,5	0	0	0	3 310,0	0	0	0

B. Măsurile de politici din cadrul sectorului urbanism, construcții și locuințe

B.1 Măsurile politice în curs de desfășurare care au acoperire financiară

Tabelul 2: Principalele acțiuni/măsurile de politică din sector care au acoperire financiară (incluse în linia de bază) pe programe/sub-programe și pe bugete pe sectorul construcțiilor pentru 2024-2026 (mii lei)

Indicatori	Document de referință	2022 executat	CBTM 2023-2025			Aprobat buget 2023	CBTM 2024-2026		
			2023	2024	2025		2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Program 50 Servicii generale economice și comerciale		28 421,5	26 550,1	26 550,1	26 550,1	32 528,5	32 528,5	32 528,5	32 528,5
Subprogram 5011 Securitate industrială (411)									
Costul TOTAL		28 421,5	26 550,1	26 550,1	26 550,1	32 528,5	32 528,5	32 528,5	32 528,5
dintre care:									
Acțiunea 1 Asigurarea respectării cerințelor calității în construcții la toate fazele de concepere, proiectare, autorizare, executare, exploatare, post utilizare a construcțiilor și la producerea materialelor și articolelor pentru construcții și drumuri, asigurarea utilizării raționale a investițiilor publice în construcții (AST)	Legea nr. 721/1996 privind calitatea în construcții; Legea drumurilor nr. 509/1995; HG nr. 360/1996 cu privire la controlul de stat al calității în construcții; HG nr. 1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică	11 915,5	9 956,5	9 956,5	9 956,5	12 602,4	12 602,4	12 602,4	12 602,4
Acțiunea 2 Asigurarea respectării cerințelor de securitate industrială a obiectelor industriale periculoase la care se practică activități și/sau lucrări (AST)	Legea nr. 116/2012 privind securitatea industrială a obiectelor industriale periculoase; HG nr. 1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică	7 416,6	6 874,5	6 874,5	6 874,5	7 618,8	7 618,8	7 618,8	7 618,8
Acțiunea 3 Asigurarea respectării cerințelor în domeniul geodeziei, cartografiei și geoinformaticii (AST)	Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică	2 947,6	2,844,6	2,844,6	2,844,6	3 516,4	3 516,4	3 516,4	3 516,4
Acțiunea 4 Asigurarea modului în care autoritățile publice, unitățile economice, factorii de decizie, alte categorii de salariați,	Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă; Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor	6 141,8	5 689,2	5 689,2	5 689,2	6 446,7	6 446,7	6 446,7	6 446,7

	Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Planul de acțiuni al Guvernului 2023								
Acțiunea 3 Elaborarea planului de amenajare a teritoriului național pe secțiuni specializate (<i>MIDR</i>)	Legea 835/1996 privind princiipiile urbanismului și amenajării teritoriului.	0	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Program 75 Dezvoltarea gospodăriei de locuințe și serviciilor comunale		3 276,5	0	0	0	3 310,0	0	0	0
Subprogramul 7504 Construcția locuințelor (610)									
Costul TOTAL		3 276,5	0	0	0	3 310,0	0	0	0
dintre care:									
Acțiunea 1 Proiectul „Construcția locuințelor sociale” II (<i>Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u păturile socialmente vulnerabile II</i>)	Legea nr. 182/2012 pentru ratificarea Acordului-cadru de împrumut dintre Republica Moldova și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei întru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II HG nr.988/2012 cu privire la Unitatea de implementare a Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile socialmente vulnerabile II	3 276,5	0	0	0	3 310,0	0	0	0
Total pe sector		58 773,8	60 197,4	60 197,4	60 197,4	71 343,6	68 033,6	68 033,6	68 033,6

B.2. Măsurile politice – în curs de desfășurare care nu au fost reflectate în linia de bază de cheltuieli

Tablel 3. *Principalele acțiuni/măsuri de politică din sector care nu au fost reflectate în limitele de cheltuieli pe programe/subprograme pe sectorul urbanism, construcții și locuințe (mii lei)*

Ordinea priorității	Acțiunile/ măsurile de politică	Codul / denumirea PIP2	Documentul de referință/adoptare	Perioada de implementare	Costul TOTAL al acțiunii	Executat până la sfârșitul anului 2022	CBTM 2023-2025			Aprobat buget 2023	CBTM 2024-2026		
							2023	2024	2025		2024	2025	2026
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
B.2.1 Măsurile/acțiunile din programele/strategiile naționale - aprobate prin actele legislative/normative													
1.	Acțiunea 1: Îmbunătățirea transparenței în activitate prin elaborarea și mentenanța soft-urilor pentru crearea bazei de date a agenților economici pasibili controlului cu racordarea la registrele altor autorități inclusiv RSC, crearea Sistemului informațional „Registrul de stat a obiectelor de producție și a instalațiilor tehnice potențial periculoase” – SIA ROIPP, cât și procesarea operativă a informației în scopul emiterii actelor permise (AST)	Subprogram 5011 Securitate industrială	Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător; Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător; Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectelor de producție și a instalațiilor potențial periculoase.	2023-2025	6 955,0	0	2 955,0	2 000,0	2 000,0	0	2955,0	2 000,0	2 000,0
2.	Acțiunea 2: Îmbunătățirea capacităților tehnice prin procurarea activelor imobilizate (utilaje, echipamente și	Subprogram 5011 Securitate industrială	HG nr. 1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru	2023-2025	6 000,0	610,4	3 000,0	3 000,0	1 000,0	0	3 000,0	2 000,0	1 000,0

	mijloacelor de transport, utilaj geodezic) (AST)		Supraveghere Tehnică										
3.	Acțiunea 3: Sensibilizarea, informarea și consultarea societății prin elaborarea și difuzarea spoturilor video, pliantelor și panourilor informaționale, organizarea ședințelor, meselor rotunde și vizitelor de consultanță, despre riscurile în cazul nerespectării calității și siguranței construcțiilor, exploataării obiectelor industriale periculoase, securității la incendiu și protecției civile, sănătății și siguranței în muncă, supravegherii pieței și protecției consumatorilor privind materialele de construcție și utilajele/obiectele industriale periculoase, activității geodezice și cartografice (AST)	Subprogram 5011 Securitate industrială	Art. 34 din Constituția Republicii Moldova; Legea nr. 982/2000 privind accesul la informații; HG nr.1088/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Supraveghere Tehnică.	2023-2025	900,0	0	300,0	300,0	300,0	0	300,0	300,0	300,0

4	Acțiunea 4: Elaborarea, implementarea și post-implementarea unei Metodologii la nivel de țară privind evaluarea riscului la situații excepționale, în conformitate cu prevederile Acordului de Asociere RM-UE (acțiune ce urmează a fi transferată de la IGSU, urmare a reorganizării AST.	Subprogram 5011 Securitate industrială	HG nr. 1472 din 30.12.2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere RM-UE în perioada 2017-2019 "	2023-2025						0			
5	Acțiunea 5: Asigurarea procesului de implementare a politicii naționale în domeniul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, controlul, evaluarea și monitorizarea respectării normativelor și standardelor tehnice de accesibilitate a persoanelor cu dizabilități, cu întocmirea rapoartelor de monitorizare și evaluare a accesibilității (AST)	Subprogram 5011 Securitate industrială	Hotărârea Parlamentului nr.89 din 24.05.2018 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022; HG nr. 723 din 08.09.2017 cu privire la aprobarea Programului național de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități pentru anii 2017-2022	2023-2025	3 360,0	0	0	0	0	0	1.120,0	1.120,0	1.120,0
6	Acțiunea 6: Elaborarea și promovarea politicilor	Subprogram 6101	HG nr. 690/2017 cu privire la	2023-2025		0	4 450,3	4 450,3	4 450,3	0	1 079,1	1 082,5	1 085,8

	<p>în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale (MIDR) Achitarea cotizației de membru al Asociației Mondiale de Drumuri (PIARC) <i>Notă:</i> Cotizația urmează a fi prevăzută în Legea anuală a bugetului de stat – la momentul, este în proces de promovare proiectul HG număr unic 83/MIDR/2023, care propune modificări la HG nr. 454/2008.</p>	<p>Politici și management în domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale</p>	<p>organizarea și funcționarea Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Cotizațiile de membru în cadrul Asociației Mondiale de Drumuri (PIARC)</p>										
7.	<p>Acțiunea 7: Elaborarea Planului de amenajare a teritoriului național pe secțiuni specializate (MIDR)</p>	<p>Subprogram 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții</p>	<p>Legea 835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului.</p>	-		0	2 000,0	2 000,0	2 000,0	0	2 000,0	2 000,0	2 000,0
8.	<p>Acțiunea 8: Elaborarea și implementarea Sistemului Informațional pentru stocarea și accesarea gratuită a documentelor normative în construcții (MIDR)</p>	<p>Subprogram 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții</p>		-		486,2	1 000,0	0	0	0	550,0	550,0	550,0
9.	<p>Acțiunea 9: Elaborarea datelor pentru 16 anexe naționale la Eurocoduri: nr. 6, 7,8, 9 (MIDR)</p>	<p>Subprogram 6104 Dezvoltarea bazei normative în construcții</p>	<p>H.G nr. 933/2014 cu privire la armonizarea reglementărilor tehnice și a standardelor</p>	2023-2026		0	100,0	0	0	0	1 000,0	1 000,0	1 000,0

			naționale în domeniul construcțiilor cu legislația și standardele europene; Acordul de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană. Planul de acțiuni al Guvernului 2021-2023										
10.	Acțiunea 10: Proiectul Locuințe Sociale III (Unitatea de Implementare a Proiectului de Construcție a locuințelor p/u păturile socialmente vulnerabile II) (MIDR)	Subprogram 7504 Construcția locuințelor	Planul de acțiuni al guvernului pentru anul 2023; Planul Național de Dezvoltare pentru anii 2023-2025	2023-2030	665 728,0	0	27 000	88 260,0	129 872,0	0	27 000,0	88 260,0	129 872,0
11.	Acțiunea 11: Organizarea și Funcționarea Oficiului amenajarea teritoriului, urbanism, construcții și locuințe		Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023	Nede terminată		0	2 060,0	2 060,0	2 060,0	0	2 060,0	2 060,0	2 060,0
TOTAL					682 943,0	1 096,6	42 865,3	102 070,3	141 682,3	0	41 064,0	100 372,5	140 987,8

D. Investițiile capitale
D.1. Proiecte în curs de execuție

Tabelul 5. Proiecte de investiții capitale în curs de execuție pe sectorul Gospodăria de locuințe

Denumirea	Codul			Anul lansării proiectului	Costul total al proiectului		Soldul costului de deviz la 31.12. 2020	Executat		Aprobat	Soldul costului de deviz la 31.12. 2023	2024	2025	2026	Notă (argumente privind necesitatea continuării proiectului, documente de planificare strategică națională și sectorială, aprobate de către Guvern)
	PIP2	P3	proiectului		estimată inițial (la lansarea proiectului)	ajustată la data completării (în baza documentației de proiect și deviz ajustate)		2021	2022	2023		estimată	estimată	estimată	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
TOTAL Proiectul „Construcția Locuințelor Sociale II”	7504	70022	16344	2013	20.4 mln Euro	22.4 mln Euro	22.1 mln Euro	4 471.0	3 276.5	3 310,0		0	0	0	
inclusiv:															
Investiții în curs de execuție								3 484.4	3 209.5	3 000,0		0	0	0	
Cheltuieli recurente								986.6	67.0	310,0		0	0	0	

E. Propuneri de proiecte/programe de asistență externă pe sector

Tabelul 7: Propuneri de proiecte/programe de asistență externă pe sectorul *Gospodăria de locuințe*

Denumirea propunerii de proiect	Sursa potențială de finanțare/donatorul	Bugetul total estimativ al propunerii de proiect			Perioada estimativă de implementare	Statutul propunerii de proiect	Tipul asistenței
		(mii EUR)					
		Total	Sursa externă	Contribuția Guvernului/beneficiarului			
1	2	3	4	5	6	7	8
Contract de finanțare între RM și Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei privind implementarea proiectului „Proiectul Locuințe Sociale” faza III în Republica Moldova”	CEB/UE	34 223,0	27 000,0	7 223,0	2023-2030	<p>Studiul de fezabilitate a fost realizat. Lansarea fazei III a Proiectului de construcție a locuințelor sociale prezintă o prioritate națională, fiind prevăzută în Planul național de dezvoltare pentru anii 2023-2025 și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.</p> <p>Comitetele interne ale CEB au dat aprobarea pentru depunerea cererii de împrumut către Consiliul de Administrație (AC) CEB din 16 martie 2023.</p> <p>Negocierea și semnarea Acordului cadru de împrumut și Grant se vor realiza după aprobarea proiectului la CA al Băncii din martie 2023.</p> <p>Comitetele interne au aprobat, de asemenea, un grant de 1 milion de euro din Fondul de Investiții Verzi și Sociale în favoarea proiectului și trebuie să recepționeze cererea Guvernului pentru acest grant. O altă cerere de grant pentru investiții în valoare de 6 milioane EUR este canalizată de CEB către reuniunea Grupului de coordonare a Parteneriatului pentru eficiență energetică și mediu din Europa de Est (E5P) pentru aprobare pe 28 februarie 2023.</p>	Asistență financiară în formă de împrumut - 20 mln. Euro și grant - 7 mln. Euro
TOTAL per sector		34 223,0	27 000,0	7 223,0			

Tabelul 8. Formularea propunerii de proiect/program de asistență externă*

Acest tabel se va completa pentru fiecare propunere de proiect/program identificat în tabelul 7, în dependență de disponibilitatea informației.

1.	Numărul proiectului/programului**	<i>Locuințe Sociale III</i>
2.	Sectorul	Gospodăria de locuințe
3.	Domeniul	Construcția/reconstrucția locuințelor accesibile de închiriat pentru persoanele vulnerabile și cu venituri mici, pentru angajați în domeniul bugetar al RM, cămine studentești și aziluri pentru persoane în vârstă și cu dizabilități
4.	Denumire proiect/program	Locuințe sociale III
5.	Statut	<p>Studiul de fezabilitate realizat în anul 2022. Au fost efectuate activități preparatorii necesare realizării noului proiect de construcție a locuințelor sociale în Republica Moldova.</p> <p>În baza studiilor realizate și avizului pozitiv al Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei, Ministerul a exprimat intenția pentru continuarea Proiectului de construcție a locuințelor sociale în cadrul fazei III.</p> <p>Lansarea fazei III a Proiectului de construcție a locuințelor sociale reprezintă o prioritate națională, fiind prevăzută în Planul național de dezvoltare pentru anii 2023-2025 și în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023.</p> <p>În perioada 5-9 decembrie 2022, în Republica Moldova a avut loc misiunea Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei, în cadrul căreia s-a discutat cu privire la succesele și lecțiile învățate în urma implementării Proiectului Locuințe Sociale, faza II, precum și cu privire la Studiul de fezabilitate, care a confirmat necesitatea continuării implementării unui asemenea proiect, estimarea detaliată a resurselor, a costurilor necesare pentru implementarea Proiectului și aspectele cadrului normativ, instituțional, impactul social și de mediu.</p>
6.	Coresponderea proiectului/ programului cu prioritățile de politici sectoriale pe termen mediu	Proiectul se aliniază priorităților de politici sectoriale contribuind la susținerea persoanelor cu venituri mici, asigurând condiții de trai decente și creșterea eficienței energetice în imobile.
7.	Tangența proiectului/programului cu prevederile Acordului de Asociere RM-UE	
8.	Coresponderea proiectului/ programului cu Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2030”	Proiectul va contribui la realizarea următoarelor obiective strategice „Economia durabilă și inclusivă” și „Mediul ambiant sănătos” prin asigurarea accesului cetățenilor la locuințe de închiriat și îmbunătățirea condițiilor de trai. De asemenea va avea un impact pozitiv asupra mediului prin construcția clădirilor nefinalizate(abandonate), cât și diminuarea emisiilor de gaze de seră prin sporirea eficienței energetice a clădirilor.
9.	Sursa de finanțare (donator/creditor)	Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei
10.	Beneficiarul primar	Ministerul Finanțelor și APL participante în Proiect, căror Ministerul Finanțelor le recreditează sub-împrumuturi din împrumutul BDCE
11.	Beneficiarul secundar	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale

12.	Implementator	<p>Unitatea de Implementare (UIP) a fost instituită în baza prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 988 din 24.12.2012.</p> <p>Scopul UIP constă în asigurarea îndeplinirii eficiente a obligațiilor RM asumate în temeiul Acordului-cadru de împrumut dintre Guvernul RM și BDCE întru realizarea Proiectului de construcție a locuințelor sociale II, ratificat prin Legea nr. 182 din 11 iulie 2012.</p> <p>În perioada de activitate, 2013-2022, UIP a contribuit la realizarea a 12 sub-proiecte împreună cu Consiliile Raionale: Călărași, Briceni, Singerei, Soroca, Hîncești; Leova, Nisporeni; Ialoveni, Fălești, Cantemir, Glodeni, Cahul, cu un număr cumulată de 556 locuințe sociale.</p> <p>Totodată, în cadrul Proiectului în anul 2023 se vor finaliza încă 2 sub-proiecte în Rezina și Cimișlia, total 121 locuințe sociale.</p> <p>UIP are experiența și competențele de organizator și de responsabil privind realizarea procedurilor de achiziții publice, contractarea antreprenorilor generali pentru executarea lucrărilor de construcție și servicii aferente, de monitorizarea executării lucrărilor de construcție și a serviciilor aferente, de coordonare cu Consiliile Raionale.</p> <p>Costurile de întreținere a UIP II sunt suportate din împrumutul Băncii de Dezvoltare a Consiliului Europei.</p>
13.	Perioada de implementare	2023-2030
14.	Scop	<p>Construcția/reconstrucția locuințelor sociale pentru darea în chirie persoanelor vulnerabile și cu venituri mici și angajaților din sfera bugetară, precum și construcția/reconstrucția căminelor studențești și azilurilor de bătrâni și persoane defavorizate.</p> <p>Prin intermediul Proiectului, se preconizează asigurarea construcției a circa 450 locuințe sociale în 12 orașe pentru aproximativ 1600 persoane, modernizarea căminelor studențești în 4 orașe cu o capacitate de aproximativ 750 locuri și construcția/renovarea azilurilor pentru bătrâni în 16 localități ale țării cu o capacitate de cazare pentru aproximativ 800 persoane.</p>
15.	Obiective	<ul style="list-style-type: none"> - Suportul persoanelor vulnerabile și cu venituri mici în asigurarea cu spațiu locativ; - Suportul persoanelor în vîrstă și celor aflate în dificultate în asigurarea cu locuri în aziluri/ case pentru bătrîni; - Asigurarea studenților cu locuri în cămine modernizate; - Atragerea funcționarilor din cadrul sistemului bugetar al RM și reducerea fluctuației de cadre în rândurile angajaților publici în zonele rurale prin oferirea de locuințe la locul angajării; - Îmbunătățirea calității vieții persoanelor social vulnerabile; - Dezvoltarea regiunilor prin atragerea funcționarilor publici în urbele mici și localitățile rurale ale RM.

16.	Justificarea necesității	<p>Lipsa locuințelor accesibile financiar este o problemă iminentă în RM, mulți trăind în nesiguranță ori sunt fără adăpost.</p> <p>Din cauza îmbătrânirii populației și a migrației populației tinere spre localități urbane și în afara țării, multe persoane în vârstă care își pierd autonomia și persoane cu dizabilități rămân în incapacitate de a se îngriji isingure.</p> <p>Insuficiența investițiilor capitale în reconstrucția și modernizarea căminelor studențești duce la deteriorarea căminelor și lipsa locuințelor adecvate pentru studenți.</p> <p><i>Acest context justifică necesitățile de investiții și finanțare în:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - asigurarea cu locuințe a persoanelor cu venituri mici și angajaților din domeniul bugetar, care nu pot închiria sau cumpăra o locuință de pe piața imobiliară prin crearea unui fond de locuințe destinat închirierii; - construcția/reconstrucția azilurilor pentru bătrâni și persoane cu dizabilități precum și modernizarea căminelor studențești. 										
17.	Rezultate scontate	<p>Componenta 1. Construcția locuințelor pe baza clădirilor nefinalizate/noi sau renovarea construcțiilor vechi;</p> <p>Componenta 2. Reconstrucția / renovarea căminelor studențești și profesionale;</p> <p>Componenta 3. Reconstrucția /construcția azilurilor pentru bătrâni și persoane cu dizabilități</p>										
18.	Bugetul total estimat, (mii lei) <i>inclusiv:</i> - <i>asistență externă, dintre care investiții capitale;</i> - <i>contribuția Guvernului, dintre care investiții capitale.</i>	Debursări (mii lei) 448 000,0 mii lei (împrumut) 156 800,0 mii lei (grant) 161 804,0 mii lei (contribuția APL)	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="1429 858 1503 991">2024 Estimat</th> <th data-bbox="1503 858 1722 991">2025 Estimat</th> <th data-bbox="1722 858 2134 991">2026 Estimat</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="1429 935 1503 959">22 000,0</td> <td data-bbox="1503 935 1722 959">74 160,0</td> <td data-bbox="1722 935 2134 959">115 772,0</td> </tr> <tr> <td data-bbox="1429 959 1503 991">5 000,0</td> <td data-bbox="1503 959 1722 991">14 100,0</td> <td data-bbox="1722 959 2134 991">14 100,0</td> </tr> </tbody> </table>	2024 Estimat	2025 Estimat	2026 Estimat	22 000,0	74 160,0	115 772,0	5 000,0	14 100,0	14 100,0
2024 Estimat	2025 Estimat	2026 Estimat										
22 000,0	74 160,0	115 772,0										
5 000,0	14 100,0	14 100,0										
19.	Tipul de asistență externă	<p>Financiară:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 156 800,0 mii lei (7 000 mii euro)- grant; ▪ 448 000,0 mii (20 000,0 mii euro)- împrumut. 										
20.	Componente (descriere succintă, buget per componentă)	<p>Componenta 1. Construcția locuințelor pe baza clădirilor nefinalizate/noi sau renovarea construcțiilor vechi, reconvertirea căminelor studențești și altor imobile publice în locuințe.</p> <p><i>Cost total - 17,014 mln. Eur, din care.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 10,41 mln. Eur-împrumut BDCE; - 3,4 mln. Eur – grant. <p><i>Contribuția APL – 3,2 mln Eur, inclusiv contribuție financiară – 0,59 mln Eur.</i></p> <p>Componenta 2. Reconstrucția / renovarea căminelor studențești și profesionale.</p>										

		<p><i>Cost total</i> – 4,86 mln. Eur, din care.</p> <p>– 2,6 mln Eur- împrumut BCDE; – 1,2 mln Eur.- grant.</p> <p><i>Contribuția APL</i> – 1,06 mln. Eur, inclusiv contribuție financiară – 0,1 mln. Eur.</p> <p>Componenta 3. Reconstrucția /construcția azilurilor pentru bătrâni și persoane cu dizabilități</p> <p><i>Cost total</i> – 10,43 mln Eur, din care:</p> <p>- 5,07 mln Eur- împrumut BCDE, - 1,85 mln Eur –grant.</p> <p><i>Contribuția APL</i> – 2,96 mln Eur, inclusiv contribuție financiară – 0,4 mln Eur.</p> <p>Componenta 4. UIP II cheltuieli împrumut– 1,92 mln. Eur</p>
21.	Activități planificate (succint)	<p>Potrivit Agendei Băncii, chestiunea privind finanțarea Proiectului ar putea fi discutată în cadrul Adunării donatorilor fondului ESP la data de 28 februarie 2023, iar în cadrul Consiliul Administrativ al Băncii - la data de 16 martie 2023. MIDR urmează să transmit solicitarea pentru împrumut și grant către Ministerul Finanțelor, care va transmite solicitarea de împrumut către Consiliul de Administrare a Băncii. Negocierea și semnarea Acordului cadru de împrumut și Grant se vor realiza după aprobarea proiectului la CA al Băncii.</p>
22.	Impact	<p>Problema locuințelor trebuie percepută în adevărata ei amploare, având în vedere că este sub semnul întrebării una din cele mai fundamentale necesități umane. Dacă situația va rămâne neschimbată, va aduce la crearea unei tensiuni sociale care va vulnerabiliza societatea.</p> <p>Locuințele, căminele și azilurile construite/reconstruite în cadrul proiectului (1100 unități) vor crește fondul de locuințe destinate persoanelor cu venituri mici, asigurând aproximativ 3100 de beneficiari finali cu o locuință decentă. Construcții abandonate, care au un impact negativ asupra mediului, vor fi finalizate. Casele/blocurile învechite vor fi reconstruite și renovate, asigurând eficiența energetică, astfel contribuind la scăderea consumului de energie, reducerea gazelor de seră și costul facturilor de energie pentru beneficiari.</p>
23.	Sustenabilitatea proiectului/programului	<p>Beneficiarii Proiectului sunt APL participante în Proiect, care gestionează activul, bunul imobil obținut. Locuințele sociale sunt repartizate beneficiarilor finali în baza Deciziilor Consiliilor locale, sunt încheiate contracte de locațiune, prin care beneficiarul are obligația de a achita chiria lunară, calculată de către gestionarul bunului imobil.</p> <p>Cheltuielile de mentenanță sunt achitate individual de către fiecare beneficiar în dependență de consumul propriu. În tariful chiriei se include și plata lunară per 1 m2 pentru întreținerea imobilului/ Împrumutul BCDE este acordat pe o perioadă de până la 20 ani, iar APL planifică achitarea împrumutului din veniturile proprii pe termen lung.</p>
24.	Condiționalități	
25.	Altă informație relevantă	
26.	Date de contact	Iunona Lungul, iunona.lungul@midr.gov.md , nr. telefon/fax: 022 22 45 66, mob:079855007 bd. Ștefan cel Mare 124, of. 234